

ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΡΟΔΟΠΗΣ

Ἄπο

τὸν Κων. Μερδενισιᾶνο *

Σπήλαιο Σουπατζίν - Ἴνέ Πατερμῶν Ροδόπης (Α.Σ.Μ. 6508)

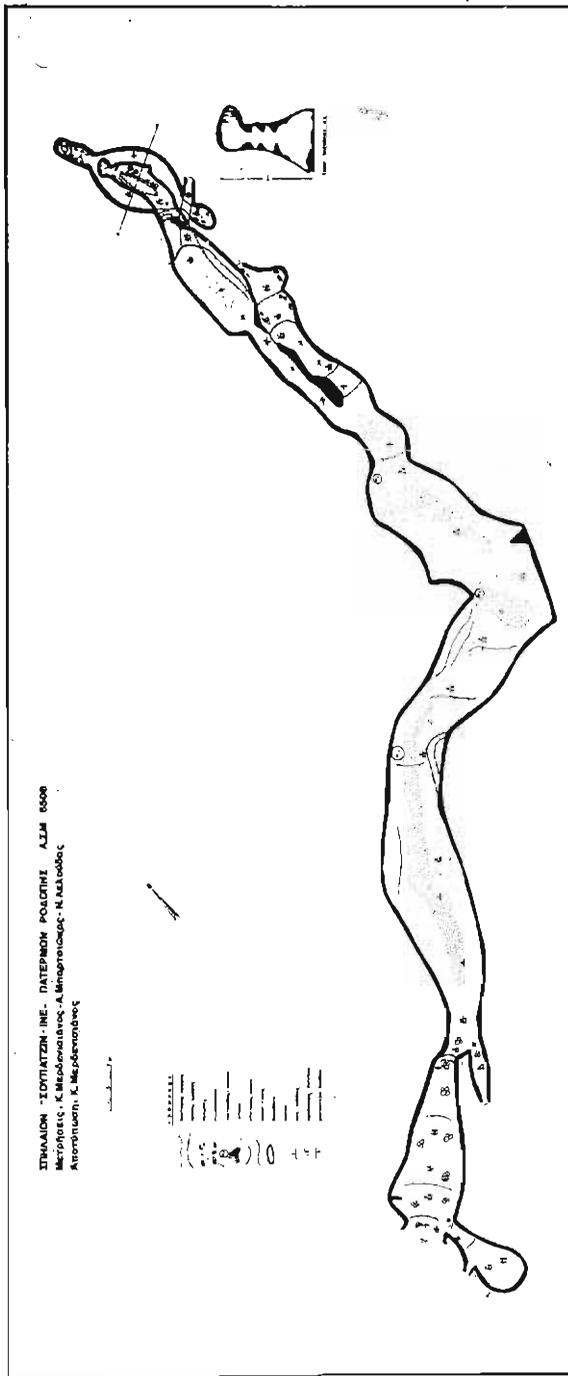
Θέση: Τὸ σπήλαιο ἀπέχει 200 περίπου μέτρα ἀνατολικά ἀπὸ τὴν ἀμαξιτὴ ὁδὸ Κομοτηνῆς - Πατερμῶν. Βρίσκεται στὴ θέση Τσατάκ Τσαϊέ, ὅπου ὑπάρχει πηγὴ (βρύση) ἐξωραϊσμένη ἀπὸ τὴ Δασικὴ Ὑπηρεσία. Ἡ θέση Τσατάκ Τσαϊέ ἀπέχει 2-3 χιλιόμετρα ἀπὸ τὴ Μουσουλμανικὴ Κοινότητα τῶν Πατερμῶν,

Προσπέλαση: Τὸ σπήλαιο συνδέεται μὲ ἀμαξιτὴ δασικὴ ὁδὸ 30 περίπου χιλιομέτρων μὲ τὴν Κομοτηνὴ, περνᾷ ἀπὸ τὸ χωριὸ Πατερμᾶ καὶ συνεχίζει μέχρι τὴ θέση Λιβᾶδια, κοντὰ στὰ Βουλγαρικὰ σύνορα, ὅπου ὑπάρχει καὶ σταθμὸς τῆς Δασικῆς Ὑπηρεσίας. Σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὰ Πατερμᾶ βρίσκεται ἡ τοποθεσία Τσατάκ Τσαϊέ, ὅπου καὶ ἡ πηγὴ ποὺ ἀναφέραμε. Προχωρώντας στὸ δρόμο 150 μ. περίπου συναντᾶμε δεξιὰ μικρὸ ἄδεντρο πλάτωμα. Μετὰ τὸ πλάτωμα (δεξιὰ) σὲ ἀπόσταση 250 μ. περίπου σὲ δασώδη ἀνηφορικὴ περιοχὴ, συναντᾶμε τὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου κρυμμένη ἀπὸ συστάδα δέντρων.

Ἱστορικό: Τὸ σπήλαιο ἦταν ἄγνωστο σὲ ὄλους, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ δασάρχη τῆς περιοχῆς καὶ τὸν κάτοικο τοῦ χωριοῦ Πατερμῶν Μουσταφᾶ Ἀσσίμ τῆς φυλῆς τῶν Πομάκων, ποὺ μᾶς ἔδωσαν τὶς πληροφορίες καὶ μᾶς ἔδειξαν τὴν εἴσοδο. Ἐκφράζουμε ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ τὶς εὐχαριστίες μας τόσο στὸ δασάρχη καὶ τοὺς δασικοὺς ὑπαλλήλους, γιὰ τὴ συμπαράστασή τους στὸ ἔργο μας, ὅσο καὶ στὴ Χωροφυλακὴ. Ἰδιαίτερα εὐχαριστοῦμε τὸν ὑπομοίραρχο κ. Β. Κουρᾶκο καὶ τὸν τεχνίτη χωροφύλακα κ. Στ. Ρηγᾶκη γιὰ τὴν ἐπιδιόρθωση τοῦ αὐτοκινήτου μας, ποὺ βοήθησε στὴ συνέχιση τῶν ἐρευνῶν μας.

Τὸ σπήλαιο ἐξερευνήθηκε ἀπὸ κλιμάκιο τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἑταιρείας μὲ χορηγία ΕΟΤ, ποὺ τὸ ἀποτελοῦσαν οἱ κ. κ. Κων. Μερδενισιᾶνος, ὑπεύθυνος, Ἀντ. Μπαρτσιώκας καὶ Νικ. Λελοῦδας, συνεργᾶτες, τὸ Μάιο τοῦ 1977.

* Κ. Merdénisianos, Recherche Spéléologique au Département Rodopis (Grèce).

Εικ. 1. Κάτοψη σπηλαιίου «Σουπατζιν - Ίνέ», Πατερμών Ροδόπης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η αποστολή αντιμετώπισε μεγάλες δυσκολίες για τους έξις λόγους :

α) Δέν υπήρχαν καθόλου στοιχεία για σπήλαια στο Νομό Ροδόπης και δέν είχε πληροφορίες ούτε ή Ε.Σ.Ε., ούτε οί Δημόσιες Ύπηρεσίες του Νομού.

β) Ή περιοχή είναι δύσβατη και άπροσπέλαστη, για ένα κοινό αυτοκίνητο.

Λαογραφία : Το σπήλαιο, όπως πιστεύουν οί κάτοικοι τής περιοχής επικοινωνεί με το βάραθρο τής Σαρακινής και λένε ότι κάποτε, πού ρίζανε ένα σκύλο στο «πηγάδι» τής Σαρακινής, βγήκε από τήν είσοδο του σπηλαίου τών Πατερμών. Ή απόσταση Σαρακινής—Πατερμών σε εϋθεία γραμμή είναι περίπου 6 χιλιόμετρα.

Περιοχή του σπηλαίου : Ή περιοχή όπου βρίσκεται το σπήλαιο είναι μαγευτική. Ποτάμια, γραφικές γέφυρες, πανύψηλα δένδρα και όργιάδης βλάστηση συνθέτουν το τοπίο και δημιουργούν στον επισκέπτη τήν εντύπωση ότι βρίσκεται σε παρθένα ζούγκλα.

Ή βλάστηση είναι τόσο πυκνή και τὰ δάση τόσο μεγάλα, ώστε μέσα σ' αυτά να ζούν άνετα πολλά άγριογούρουνα.

Άκόμη ζούν πολλά είδη ζώων, ώστε να μοιάζει με άπεραντο ζωολογικό κήπο, σωστό παράδεισο για τους έρευνητές βιολόγους.

Περιγραφή του σπηλαίου : Ή είσοδος του σπηλαίου έχει διαστάσεις $3,3 \times 1,5$ μέτρα σε σχήμα άψίδας. Άκολουθεί ένας κατηφορικός διάδρομος προσχωμένος από φερτά υλικά, κυρίως πέτρες, με διεύθυνση ΒΑ, με μήκος 16 μέτρα περίπου και ύψος 2,5 μέχρι 4 μέτρα (βλ. εικ. 1).

Στήν άρχή 3 μέτρα άριστερά από τήν είσοδο, υπάρχει τοιχάκι από ξερολιθιά, άγνωστης χρονολογίας. Προς τὰ άριστερά και κάτω, υπάρχει κατηφορικός χαμηλός διάδρομος, πού οδηγεί σε μικρή αίθουσα, με διαστάσεις $3,5 \times 6$ μ. Στη συνέχεια του κεντρικού διαδρόμου και ύστερα από μικρή όμαλή κατάβαση 1,5 μέτρου, φθάνουμε στην κεντρική τεράστια αίθουσα του σπηλαίου με διαστάσεις $45 \times 5 - 7 \times 9 - 10$ μ. (μήκος, πλάτος, ύψος).

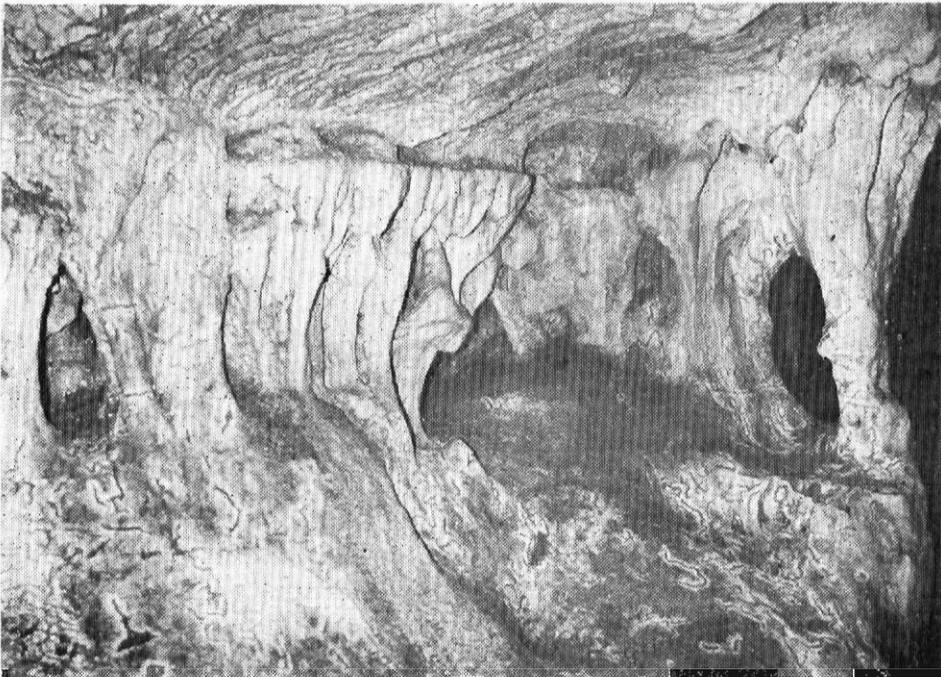
Ή αίθουσα συνεχίζει προς τὰ άριστερά με γωνία 45° για 25 μέτρα περίπου.

Στήν άρχή τής πρώτης αϋτής αίθουσας υπάρχει δεξιά χαμηλός διάδρομος, ό όποιος ύστερα από 5—6 μέτρα στενεύει τόσο, ώστε να είναι άδύνατη ή διάβαση.

Στά 27 μέτρα τής κεντρικής αίθουσας και σε ύψος 9 περίπου μέτρων, στην όροφή, υπάρχουν πολλές έκατοντάδες νυχτερίδες. Άκριβώς από κάτω έχει δημιουργηθεί σωρός από γουανό.

Εικ. 2. Σπήλαιο Σουπατζίν - 'Ινέ. Φυσικά χαράγματα στον άσβεστόλιθο γεμισμένα με έρυθρό ύλικό.

Εικ. 3. Σπήλαιο Σουπατζίν - 'Ινέ. Σταλακτιτικός στολισμός.

Γενικά τὸ σπήλαιο θεωρεῖται ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐνδιαφέροντα σὲ ἀριθμὸ νυχτερίδων.

Ἄκόμα πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι, ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης ποσότητας τοῦ γουανὸ καὶ τῆς σήφεως του, ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ σπηλαιίου ἔχει δυσάρεστη ὄσμη.

Ἐπίσης στὸ τέλος περίπου τῆς δεύτερης αἴθουσας τῶν 25 μέτρων κατοικοῦν στὴν ὀροφή πολλὲς νυχτερίδες καὶ ἔχει σχηματισθεῖ λοφίσκος ἀπὸ γουανὸ κάτω ἀπὸ αὐτές. Στὸ τέλος τῆς αἴθουσας τὸ σπήλαιο διχάζεται σὲ δύο παράλληλους διαδρόμους. Ὁ ἓνας ὀδηγεῖ σὲ ἀνηφορικὰ διαμερίσματα καὶ ὁ ἄλλος συνεχίζει στὸ ἴδιο ἐπίπεδο τῆς αἴθουσας.

Ἀκολουθώντας τὸν ἀνηφορικὸ διάδρομο φθάνουμε ἔπειτα ἀπὸ νέα ἀνάβαση 3 μέτρων σὲ ὠραία στολισμένη ἀπὸ σταλακτιτικὸ ὑλικὸ αἶθουσα μὲ διαστάσεις $4 \times 2,5$ μ. Ἀκολουθώντας τὸν παράλληλο διάδρομο, μετὰ ἀπὸ ἓνα στενὸ πέρασμα, βρισκόμαστε σὲ μιὰ μεγαλύτερη αἶθουσα 9×3 μ. μὲ ὕψος ὀροφῆς ποὺ συνεχῶς ἀξάνεται ἀπὸ 2,5 μέχρι 9 μ. Στὴν πραγματικὸτητα πρόκειται γιὰ διάκλαση τοῦ ἐδάφους μὲ ἓνα περίεργο λαμπερὸ τεφροπράσινο πέτρωμα. Ἡ αἶθουσα αὐτὴ δεξιὰ ὀδηγεῖ σὲ στενὸ διάδρομο, ποὺ μετὰ 6 μέτρα στενεύει πολὺ χωρὶς νὰ κλείνει, ἐνῶ πάνω ἀριστερὰ ὕστερα ἀπὸ δύσκολη κάθετη ἀνάβαση 4 μέτρων προχωρεῖ σὲ μιὰ χαμηλὴ, ἀλλὰ πολὺ ὠραία διακοσμημένη ἀπὸ σταλακτίτες καὶ κολῶνες αἶθουσα. Οἱ διαστάσεις τῆς αἴθουσας αὐτῆς εἶναι $9 \times 2,5$ μέτρα μὲ ὕψος ἀπὸ 0,6 μέχρι 1,7 μέτρα. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ διαμερίσματος αὐτοῦ ὑπάρχει βάραθρο, τὸ ὁποῖο ὕστερα ἀπὸ κάθετη κατάβαση 5 μέτρων, ὀδηγεῖ σὲ μιὰ μακρόστενη αἶθουσα μὲ διαστάσεις 13×5 μ., ποὺ οὐσιαστικὰ δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ διάκλαση σὰν κωνοειδὲς ἀνοιγμα. Μετὰ ἀπὸ τὴν αἶθουσα αὐτὴ, ποὺ στὴν ἄκρη της παρουσιάζει σταλακτικὸ διάκοσμο ἀπὸ μικρὲς κολῶνες, τὸ σπήλαιο δὲν φαίνεται νὰ συνεχίζει (βλ. εἰκ. 2, 3).

Διαστάσεις : Τὸ σπήλαιο σὲ εὐθεῖα γραμμὴ ἔχει μῆκος 110 μ. περίπου. Τὸ συνολικὸ μῆκος τῶν διαδρόμων του εἶναι 180 μ. περίπου. Ἡ ἀνώτερη ὑψομετρικὴ διαφορὰ ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο εἰσόδου του εἶναι + 5,8 μέτρα. Ἡ κατώτερη εἶναι 5,5 μέτρα. Ἐπίσης τὸ μεγαλύτερο ὕψος ὀροφῆς εἶναι 10 μ. περίπου καὶ ἡ μεγαλύτερη του αἶθουσα ἔχει διαστάσεις 45×7 μ. περίπου.

Ἵδρολογία : Στὰ 40 περίπου μέτρα ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαιίου ἀρχίζει νὰ ἀκούγεται ἰσχυρὸ βουητὸ ἀπὸ τὴ ροὴ ὑπόγειων νερῶν. Τὸ βουητὸ συνεχίζει νὰ ἀκούγεται μέχρι καὶ τὰ 65 μέτρα, μετὰ χάνεται, ὅταν προχωρήσουμε στὶς παράλληλες διακλαδώσεις.

Φαίνεται ὅτι τὸ σπήλαιο διαθέτει καὶ ἄλλο χαμηλότερο ὄροφο μὲ τρεχούμενα νερά, ποὺ ἔχει κλείσει ἀπὸ διάφορα φερτὰ ὑλικά (πέτρες, λάσπη) καὶ γουανὸ νυχτερίδων. Τὸ περίεργο ὅμως στὴ προκειμένη περίπτωση εἶναι

ὅτι ἡ ἔνταση τοῦ βουητοῦ ἀπὸ τῆ ροῆ τῶν ὑπόγειων νερῶν αὐξομειώνεται ἀπότομα καὶ μέσα σὲ χρονικὰ ὄρια δευτερολέπτων. Δηλαδή ἐνῶ τὴν μιὰ στιγμή ἀκούγεται ἰσχυρά, ἀπότομα λιγοστεύει ἢ παύει τελείως νὰ ἀκούγεται.

Ἄκόμα φαίνεται ὅτι αὐτὸ τὸ φαινόμενο δὲν ἐξαρτᾶται ἅμεσα ἀπὸ τὶς ἐξωτερικὲς συνθήκες, γιατί παρατηρήθηκε σιγή, ὅταν ἐξω ἔβρεχε πολὺ ἔντονα.

Κλιματολογία : Μετὰ ἀπὸ παρατηρήσεις στὰ μέσα περίπου τῆς διαδρομῆς τοῦ σπηλαίου στὶς 27-5-1977, ἡ θερμοκρασία ἦταν 15° Κελσίου, ἐνῶ ἡ σχετικὴ ὕγρασία τοῦ 100%. Συγκεκριμένα καὶ ὕστερα ἀπὸ ὑγρομετρικὲς παρατηρήσεις βρέθηκε ὅτι ἡ ἀτμόφαιρα τοῦ σπηλαίου βρίσκεται σχεδὸν πάντα σὲ ὑπερκορεσμό.

Τουρισμός : Τὸ σπήλαιο ἀπὸ τουριστικῆς πλευρᾶς, ἔχουμε τὴ γνώμη ὅτι δὲν παρουσιάζει ἐνδιαφέρον, γιατί στερεῖται ἀπὸ σταλακτιτικὸ διάκοσμο, τουλάχιστο στὰ σημαντικότερα τμήματά του, ἂν καὶ τὸ μέγεθός του σὲ σχέση μὲ τὸ ὕψος τῶν ὀροφῶν του εἶναι ἐπιβλητικό.

Νομίζουμε, ὅτι ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ σπηλαίου συγκεντρώνεται κυρίως στὴν μικροχλωρίδα καὶ πανίδα του. Γιὰ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, ἴσως ἀποδειχθεῖ μοναδικό.

Βιοσπηλαιολογία : Ἀπὸ τὴ βιολογικὴ ἔρευνα, πού ἐγινε ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ἄντ. Μπαρτσιώκα καὶ Κων. Μερδενισιᾶνο διαπιστώθηκαν οἱ ἐξῆς ὀργανισμοί : Στὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου τρωκτικά. Σὲ ὅλο τὸ μήκος τοῦ σπηλαίου, καθὼς καὶ μὲ μιὰ ἀξιόλογη μεταδοτικὴ κατανομή, ἓνα εἶδος χειροπτέρων. Ἕνα εἶδος μυκήτων, πού βρέθηκε στὸ στάδιο ἀναπαραγωγῆς. Ἕνα εἶδος ἀραχνίδων. Κολεόπτερα, προνύμφες κολεοπτέρων, νύμφες κολεοπτέρων, δίπτερα καὶ ἓνα εἶδος κυανοφυκῶν κοντὰ στὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου.

Ἡ παρουσία τῶν πολλῶν ὀργανισμῶν σ' αὐτὸ τὸ σπήλαιο ὀφείλεται στὸ μεγάλο μέγεθός του, στὴν παρουσία ἀφθονοῦ γουανό, σὲ ρεύματα ἀέρα, πού ἀναστρέφονται περιοδικά, καθὼς καὶ σὲ ἄγνωστους ἀκόμα οἰκολογικοὺς παράγοντες, πού δὲν περιορίζονται στὸ χῶρο τοῦ σπηλαίου.

Ἡ παραπάνω μελέτη, ἂν καὶ σύντομη, εἶναι ἀρκετὴ γιὰ νὰ δώσει στὸ σπήλαιο μοναδικὴ βιολογικὴ ἀξία. Ἄπ' αὐτὴ τὴν αἰτία εἶναι ἀπαραίτητο νὰ γίνουν ἐκτεταμένες βιολογικὲς ἔρευνες, πού σίγουρα θὰ ἀποκαλύψουν ἀρκετὰ μυστικὰ τῆς φύσεως.

Σπήλαια Ἴν-Ντερέ I, II, III, Στρώμης Ροδόπης (Α.Σ.Μ. 6509, 6510, 6511).

Θέσις : Βρίσκονται καὶ τὰ τρία στὴ χαράδρα Ἴν-Ντερέ τῆς Κοινότη-
τας Στρώμης τοῦ Νομοῦ Ροδόπης.

Οἱ εἴσοδοι τῶν σπηλαίων I καὶ II βρίσκονται στὴ νότια πλευρὰ τῆς χαράδρας, ἐνῶ τὸ σπήλαιο III βρίσκεται στὴ βόρεια πλευρὰ τῆς.

Και τὰ τρία σπήλαια εἶναι προσιτά, γιατί ἀπέχουν μόλις μερικὲς δεκάδες μέτρα ἀπὸ τὴν ἀμαξιτὴ δασικὴ ὁδὸ, ποὺ περνάει ἀνάμεσα ἀπὸ τὴ χαράδρα Ἰν - Ντερέ.

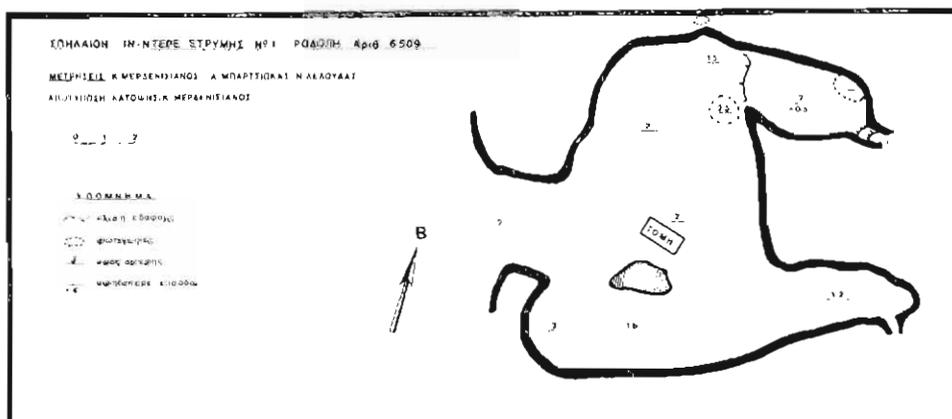
Ἱστορικό: Τὰ σπήλαια Ι καὶ ΙΙ ἦταν γνωστά στὴν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία Ροδόπης καὶ συγκεκριμένα μὲ αὐτὰ ἀσχολήθηκε, ἀπὸ ἀρχαιολογικῆς πλευρᾶς, ὁ ἀρχαιολόγος κ. Εὐάγγελος Τσιμπίδης - Πεντᾶζος, ποὺ δημοσίευσε καὶ σχετικὴ μελέτη. (Ἀρχαιολογικαὶ ἔρευναι ἐν Θράκῃ, *Πρακτικὰ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταρείας*, 1971). Εὐχαριστοῦμε ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ τὸν κ. Πεντᾶζο, ποὺ μᾶς ἔδειξε τὰ σπήλαια καὶ μᾶς ἔδωσε πολὺτιμες πληροφορίες γι' αὐτά, καθὼς ἐπίσης εὐχαριστοῦμε καὶ τὸν γιατρὸ Στῦρης κ. Ἀλεξ. Γουλανό, ποὺ μᾶς ὁδήγησε μέχρι τὴν εἴσοδο τῶν σπηλαίων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ

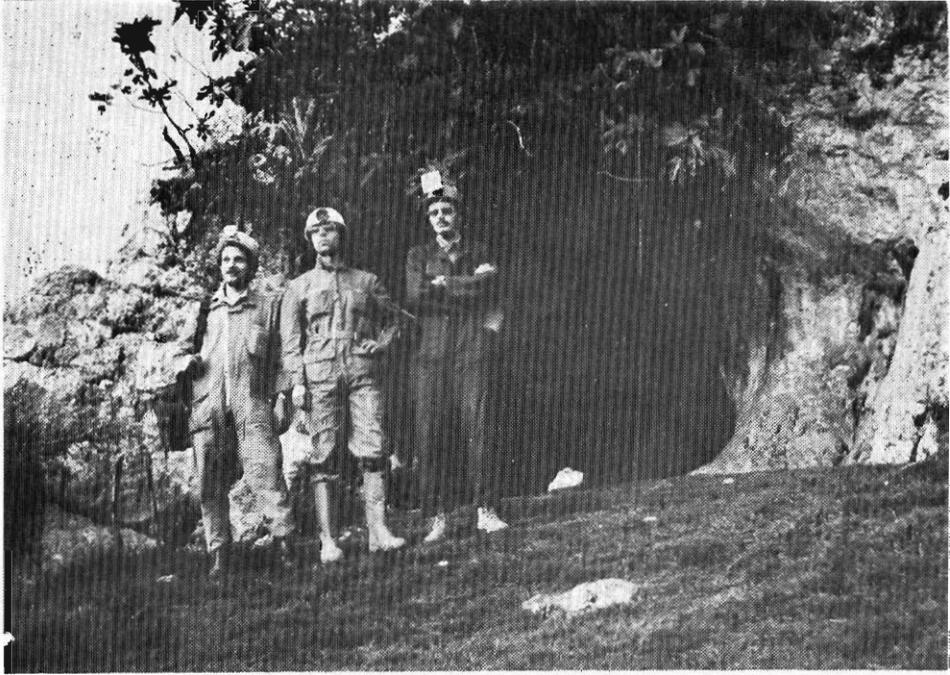
Σπήλαιο Ἰν - Ντερέ Ι.

Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου ἔχει διαστάσεις 3×2×2 μ. (μῆκος, πλάτος, ὕψος). (Βλ. εἰκ. 4 καὶ 6). Ἀκολουθεῖ μία αἶθουσα μὲ διαστάσεις 10×5 περίπου μ. καὶ δύο μικροὶ διάδρομοι στὰ ἄκρα (δεξιὰ καὶ ἀριστερά), ποὺ ὕστερα ἀπὸ 4—5 μέτρα στενεύουν καὶ γίνονται ἀδιάβατοι. Τὸ σπήλαιο παλαιότερα χρησιμοποιοῦσαν σάν στάνη, γι' αὐτὸ καὶ ἡ ὄροφὴ του εἶναι κατάμαυρη ἀπὸ καπνιές. Τὸ δάπεδὸ του εἶναι καλυμένο ἀπὸ διάφορα ὑλικά καὶ ἀκαθαρσίες.

Ἐπίσης ὁ ἀριστερὸς διάδρομος τοῦ σπηλαίου στὴν ὄροφὴ παρουσιάζει σχισμὴ (καπνοδόχο), ποὺ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ ἐξωτερικὸ περιβάλλον. Τὸ σπήλαιο στερεῖται ἐντελῶς ἀπὸ σταλακτίτες καὶ σταλαγμίτες.

Εἰκ. 4 Κάτοψη σπηλαίου Ἰν - Ντερέ Ι Στῦρης Ροδόπης.

Εικ. 6. Τὸ κλιμάκιο τῆς ΕΣΕ στὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου *Ιν - Ντερέ Ι.

Σπήλαιο *Ιν - Ντερέ ΙΙ.

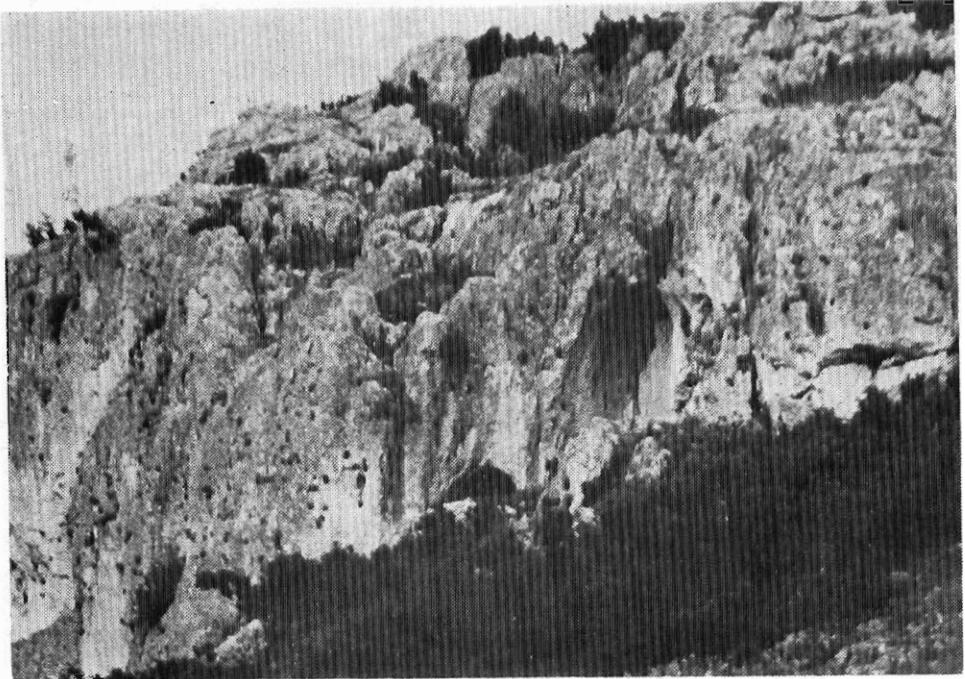
Τὸ σπήλαιο αὐτὸ ἔχει δύο εἰσόδους. Ἡ μία ἔχει διαστάσεις $2 \times 0,65$ καὶ θεωρεῖται σὰν ἡ κυρία εἴσοδος του, ἐνῶ ἡ ἄλλη ἔχει διαστάσεις $0,5 \times 0,5$ καὶ παρουσιάζει πολλὲς δυσκολίες προσπέλασης. (Βλ. εἰκ. 5 καὶ 7).

Ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδο διανοίγεται μικρὸς θάλαμος, μὲ διαστάσεις 2×2 καὶ ὕψος 3,5 μέτρα, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὀδηγοῦμεθα, ἀπὸ νέα χαμηλὴ εἴσοδο ὕψους 0,6 στὸ δεύτερο θάλαμο τοῦ σπηλαίου, μὲ διαστάσεις $5 \times 4,5$ μ. καὶ ὕψος 6 μ.

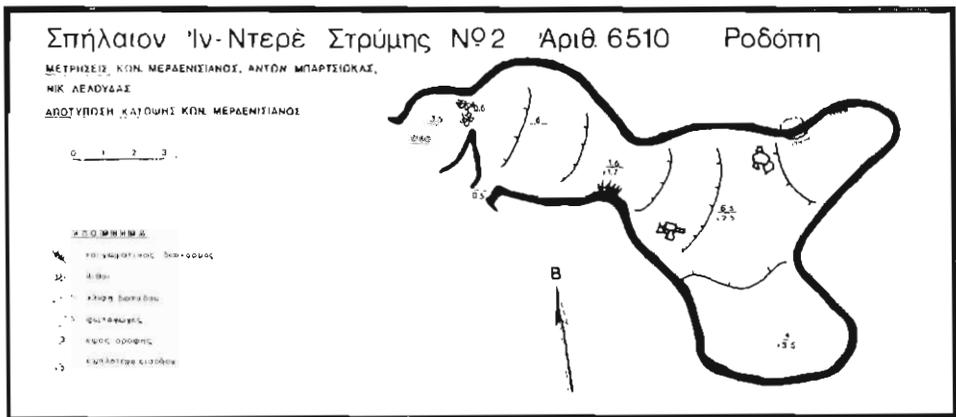
Ἀκολουθεῖ ἄλλος θάλαμος 6×6 μὲ ὕψος ὀροφῆς 5,5 μέτρων καὶ μὲ κατὰ τόπους σταλακτιτικὸ διάκοσμο.

Τὸ δάπεδο τῶν περισσότερων τμημάτων τοῦ σπηλαίου εἶναι καλυμμένο ἀπὸ πέτρες καὶ ἄλλα φερτὰ ὑλικά.

Ἐπίσης στὸ ἀριστερὸ τμήμα τῆς τελευταίας αἴθουσας ὑπάρχει φωταγωγὸς, ποὺ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ ἐξωτερικὸ περιβάλλον.

Εικ. 5. Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου Ἴν-Ντερέ ΙΙ.

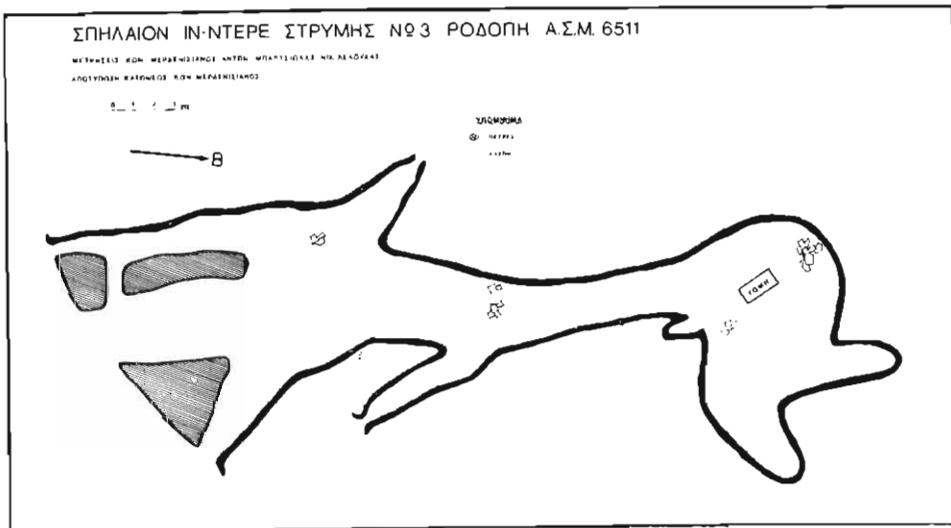

Εικ. 7. Κάτοψη σπηλαίου Ἴν-Ντερέ ΙΙ Στρώμης Ροδόπης.

Σπήλαιο Ίν - Ντερέ ΙΙΙ.

Τὸ σπήλαιο παρουσιάζει τρεῖς εἰσόδους. Ἡ κεντρικὴ εἰσόδος τοῦ ἔχει διαστάσεις $3 \times 2,5$ μ. ἐνῶ οἱ ἄλλες δύο ποὺ βρίσκονται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς κεντρικῆς, ἔχουν πολὺ μικρὲς διαστάσεις, ποὺ μόλις χωράει νὰ περάσει ἀνθρώπινο σῶμα.

Ἀπὸ ἓνα διάδρομο μήκους 8 μ. περίπου, φθάνουμε στὴν πρώτη αἴθουσα μὲ διαστάσεις 7×7 μ. περίπου καὶ ὕψος 3 μ. Σὲ συνέχεια καὶ ἀπὸ ἄλλο διάδρομο μήκους 15 μ. περίπου, φθάνουμε στὸν τελευταῖο θάλαμο τοῦ σπηλαίου μὲ διαστάσεις 7×8 μ. καὶ ὕψος 2,5 μ. (Βλ. εἰκ. 8). Καὶ αὐτὸ τὸ σπήλαιο γενικὰ παρουσιάζει φτωχὸ σταλακτιτικὸ διάκοσμο.

Εἰκ. 8. Κάτοψη σπηλαίου Ἰν - Ντερέ ΙΙΙ Στρυμνῆς Ροδόπης.

Ἀρχαιολογία: Μετὰ ἀπὸ ἐρευνες τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας Ροδόπης ἀπὸ τὸν ἀρχαιολόγο κ. Ε. Πεντᾶζο ἐγίναν ἀνασκαφικὲς τομὲς στὰ σπήλαια Ι καὶ ΙΙΙ, ἀπὸ τίς ὁποῖες διαπιστώθηκαν τὰ ἑξῆς :

α) Στὸ σπήλαιο Ἰν - Ντερέ Ι ἐγίνε ἐρευνα μὲ δύο τομὲς καὶ βρέθηκαν ὄστρακα προϊστορικὰ θρακικὰ καὶ Βυζαντινά.

β) Στὸ σπήλαιο Ἰν - Ντερέ ΙΙΙ ἐγίνε ἐρευνα μὲ τρεῖς τομὲς. Δὲν βρέθηκαν οὔτε ὄστρακα οὔτε ἄλλα ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα.

Μόνο στὸν πάνω ἀπὸ τὸ σπήλαιο λόφο βρίσκονται προϊστορικὰ θρακικὰ ὄστρακα καὶ ὑπολείματα τοίχων.

Τουρισμός: Καί τὰ τρία σπήλαια τῆς χαράδρας Ἴν-Ντερὲ δὲν παρουσιάζουν τουριστικὸ ἐνδιαφέρον γιατί, οὔτε ἰκανὸ μέγεθος ἔχουν, οὔτε σπουδαῖο σταλακτιτικὸ διάκοσμο.

Βιοσπηλαιολογία: Ἡ βιοσπηλαιολογικὴ ἔρευνα ἔγινε ἀπὸ τοὺς Ἄντ. Μπαρτσιώκα καὶ Κ. Μερδενισιᾶνο καὶ βρέθηκαν τὰ ἑξῆς:

α) Σπήλαιο I. Ἕνα εἶδος κολεοπτέρων, ἕνα εἶδος μυριαπόδων, ἕνα εἶδος χειροπτέρων καὶ ἕνα εἶδος ἀραχνηδίων.

β) Σπήλαιο II. Βρέθηκε ἕνα εἶδος ἀραχνηδίων μόνο, ἂν καὶ βρίσκεται πολὺ κοντὰ στὸ πρῶτο.

γ) Σπήλαιο III. Βρέθηκαν ἕνα δεύτερο εἶδος μυριαπόδων καὶ ἕνα εἶδος ἀραχνηδίων.

R É S U M É

La Grotte Soupatgine - Iné No matr Spél. 6508 elle se situe en «Tsataque - Tsahi» près d'une fontaine à 200 mètres à l'est de la départementale Komotini—Paterma à 30 km de Paterma.

La longueur est de 110 mètres. Quelque part sous le plancher on entend l'écoulement d'eau invisible.

Deux grottes dans le ravin Iné Deré près du village Strimi No matr. Spél. 6509, 6510, 6511. Il s'agit de trois grottes aux dimensions moyennes. Les deux premières se situent en coté sud la troisième au Nord. Elles ont de l'intérêt archéologique et ont été étudiées par Mr Pentazos, archéologue.